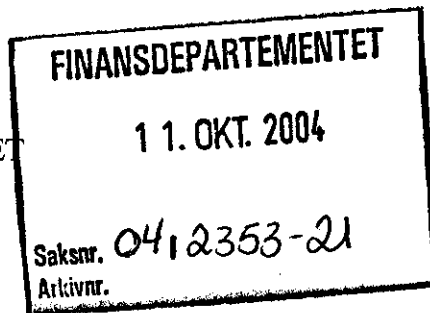

FINANSDEPARTEMENTET
Att:
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref:

Oslo, 6. oktober 2004

Vår ref: Cathrine Møller Faaberg / DOK-2004-02984

UTKAST TIL BOKFØRINGSFORSKRIFT

Det vises til departementets brev av 21. september 2004, hvor Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH) er bedt om å komme med høringsuttalelser til utkast til bokføringsforskrift innen 6. oktober 2004.

Innledningsvis vil vi få kommentere at vi finner det meget uheldig at departementet totalt unnlater å begrunne de endringsforslagene som nå sendes på høring. Det er etter vår oppfatning ikke tilstrekkelig å bare henvide til at forskriftsforslaget er gjennomgått på bakgrunn av høringsinstansenes merknader i forrige runde. Det er flere forslag som innebære relativt store endringer fra opprinnelig utkast, uten at vi som høringsinstans kjenner årsakene eller beveggrunnene til dette.

HSH har tidligere avgitt høringsuttalelse til forslaget til en ny samleforskrift til bokføringsloven. Vi viser til vår høringsuttalelse av 31. mars 2003. Våre tidligere kommentarer fastholdes. I tillegg har vi enkelte kommentarer til utkastet til bokføringsforskrift, slik det nå foreligger.

Generelt bemerkes at vi ikke har noen innvendinger mot å la de nye bokføringsreglene, herunder ny samleforskrift, tre i kraft 1. januar 2005. Vi legger imidlertid til grunn at det gis overgangsregler, idet tiden blir så knapp at det vil være tilnærmet umulig å foreta nødvendige tilpasninger i tide.

Forslagets § 3-1 nr. 3 om lovbestemte spesifikasjoner, samt annet ledd, og § 5-1-2, første ledd, annet punktum, om angivelse av partene.

HSH har gjentatte ganger uttrykt skepsis til en slik motpartsregistrering ved kontantsalg, især ved kontantsalg til forbrukere. Kostnadene til de bokføringspliktige vil klart overstige de nytteverdier et slikt krav vil medføre. Vi peker nok en gang på det forhold at omgåelsesmulighetene for de som ønsker å skjule svart omsetning eller ønsker å foreta hvitvasking uansett vil være tilstede. Man må heller ikke glemme at de fleste foretak driver lovlydig, og at dette kravet til motpartsregistrering vil innebære en enorm byrde for de bokføringspliktige. Vi viser også til at ca. 90% av alle foretak i Norge faller innunder kategorien små og mellomstore foretak.

Forutsetningen for at HSH likevel har kunnet stille seg bak et slikt krav var fordi man avgrenset disse plikttilfellene til å gjelde kontantsalg over kr 100 000,- eller mer inkl. mva. Departementet foreslår nå å redusere denne grensen til kr 40 000,- eller mer inkl. mva., uten noen form for begrunnelse. Vi kan bare gå ut i fra at dette har sammenheng med bestemmelsene i den nye hvitvaskingsloven. Men til tross for en harmonisering med hvitvaskingsloven kan vi ikke lenger støtte forslaget om motpartregistrering, da beløpsgrensen er alt for lav. I forlengelsen av dette viser vi viser til at rapporteringsplikten etter hvitvaskingsloven gjelder kun der det foreligger mistanke om kriminell handling. Dette kan derfor ikke begrunne en generell plikt for samtlige bokføringspliktige til å foreta motpartsregistrering etter bokføringsforskriften.

Forslagets § 5-1-2 Angivelse av partene jf. § 5-1-1 nr. 2

Kravet om angivelse av kjøper med navn og adresse i salgsdokumentet vil, som nevnt overfor, være vanskelig å oppfylle og svært kostnadskrevende.

Når det gjelder våre medlemmer innenfor reiselivsbransjen nevnes det spesielt at det ikke er fysisk mulig å angi kundens navn og adresse på billettene til transportmidler etc. For flybillettene gjelder dessuten at utformingen av disse er underlagt internasjonale formatsbybestemmelser, som de norske aktørene er bundet av. Dersom det nå blir meningen at det må utstedes en faktura i tillegg til billettene for å fange opp kravet til angivelse av partene, vil dette medføre en enorm ekstrakostnad for reisebyråene/reisearrangørene, som igjen vil svekke deres konkurranseevne.

Vi kan heller ikke se hva som begrunner kravet til at man nå foreslår at den bokføringspliktige både må signere og stemple kjøpers dokumentasjon hvis vedkommende anmoder om dette, jf. forslaget § 5-1-2, annet ledd, i.f.. Det må i utgangspunktet være tilstrekkelig med signering *eller* stempel, slik det opprinnelige forslaget lød. Dette vil imidlertid ikke være særlig byrdefullt for de bokføringspliktige å oppfylle, og vi finner derfor å kunne støtte denne delen av forslaget.

Forslagets § 5-3-4 om systembeskrivelse

Dette forslaget er nytt i forhold til tidligere utkast. Vi legger til grunn at det ikke stilles strenge krav her, da det bestemmes at det "skal foreligge en *lettfattelig* systembeskrivelse av kassasystemets oppbygging og funksjoner". (vår utheving) Det bør her være tilstrekkelig at kassaapparatets bruksanvisning, brukerveiledning eller tilsvarende dokumenter foreligger. Skulle det mot formodning være tenkt på noe annet, burde departementet gi en begrunnelse for forslaget. Vi er også noe usikker på hvilken nytte en slik systembeskrivelse har for bokføringen.

Forslagets § 5-6, siste ledd om dokumentasjon av lønn mv.

Også her er det foreslått en ny plikt for de bokføringspliktige i forhold til forrige gang forskriften var ute til høring. Det er uklart hva departementet mener med at det skal foreligge dokumentasjon av lønnssystemet som beskriver kontrollsporet og hvordan systemgenererte poster kan etterprøves, herunder aktuelle koder og faste data. Det er særlig begrepet "kontrollsporet" som volder besvær. Uten andre holdepunkter enn forskriftsteksten kan vi ikke annet enn å anta at det ikke oppstilles strenge krav her. Det vises til at den bokføringspliktige allerede er forpliktet til å dokumentere forholdsvis detaljerte opplysninger om lønn, jf. de øvrige bestemmelsene i §5-6. Vi er også usikker på om departementet har tenkt på hvordan dette kravet skal oppfylles for de bokføringspliktige som er så små at de ikke opererer med et elektronisk lønnssystem.

Vi reagerer også på at departementet har endret tidspunktet for når dokumentasjonen skal foreligge til det tidspunkt det er "anledning til å få de aktuelle ytelsene utbetalt". Dette blir et altfor usikkert tidspunkt, og det kan bli vanskelig for en arbeidsgiver å ha tilstrekkelig grunnlag for å utarbeide denne dokumentasjonen på et slikt tidspunkt. Vi mener derfor at man må gå tilbake til det opprinnelige forslaget om at dokumentasjonen skal utstedes senest ved utbetaling av de aktuelle ytelsene.

Forslaget § 6-3 om dokumentasjon av aksjer, obligasjoner og andre markedsbaserte finansielle instrumenter

Det er foreslått at slike finansielle instrumenter skal dokumenteres med oppgaver fra et verdipapirregister over verdipapirbeholdningen. Det er imidlertid frivillig for et alminnelig aksjeselskap med en slik verdipapirregistrering. Det vil således ikke være mulig for de selskapene som har valgt å ikke VPS registrere sine aksjer å oppfylle dette kravet i bokføringsforskriften. Det kan også settes spørsmålsteget ved nødvendigheten av denne dokumentasjonen. En eventuell kontroll kan gjennomføres ved gjennomgang av aksjeeierboken eller for eksempel sluttseddel/avtalen som skal vedlegges styredokumentene ved styrebehandling av aksjeovergang.

Forslagets § 7-3, annet ledd

Vi støtter departementets forslag til endring. Endringsforslaget er i samsvar med de kommentarer vi hadde på dette punktet i forrige runde. Vi konstaterer således at våre synspunkter har fått gjennomslag.

Forslagets § 8-1-3 Krav om prosjektregnskap

Vi fastholder våre kommentarer fra 31. mars 2003, og nøyer oss med å vise til våre tidligere kommentarer.

Forslagets § 8-3-3 om dokumentasjon av priser og timebestillinger (for bransjen hårpleie, frisørvirksomhet og skjønnhetspleie)

Som nevnt tidligere er HSH i utgangspunktet positiv til forslaget om at prisoversikter skal dateres og signeres av den ansvarlige for prissettingen. Et slik krav kan imidlertid være problematisk for de bokføringspliktige som bruker hyppige prisendringer, og/eller det er lang geografisk avstand mellom utsalgssted og prisansvarlig. Departementet har gjort unntak for et tilsvarende krav for serveringsstedene i de tilfellene der disse endrer matmenyene oftere enn hver uke, jf. forslaget nye § 8-5-5, og vi ber departementet på nytt vurdere et lignende unntak for virksomheter som driver med hårpleie, frisørvirksomhet og skjønnhetspleie.

Forslagets § 8-5-1

Virkeområdet for særbestemmelsene for serveringssteder er utvidet til å gjelde alle serveringssteder som serverer *mat og/eller drikke*, og er ikke lenger avgrenset til serveringssteder der det foregår servering av øl, vin eller brennevin. Heller ikke dette forslaget er nærmere begrunnet, noe som er uheldig. Ut i fra en kost/nyttebetraktning kan vi ikke se hvorfor man skal ha en slik utvidelse. Serveringsforskriften er begrenset til serveringsstedet som har skjenkebevilling, og vi kan ikke se at bokføringsforskriften skal ha en større virkeområde. Det

vises til at kontrollbehovet bør være større for steder som serverer alkohol enn for eksempel en liten kafé inne på et kjøpesenter uten slik bevilling.

For øvrig har vi ingen kommentarer.

Dette høringsbrevet er sendt både pr. faks og pr. post.

Vennlig hilsen

**HANDELS- OG SERVICENÆRINGENS
HOVEDORGANISASJON**

Cathrine Møller Faaberg
Advokat